

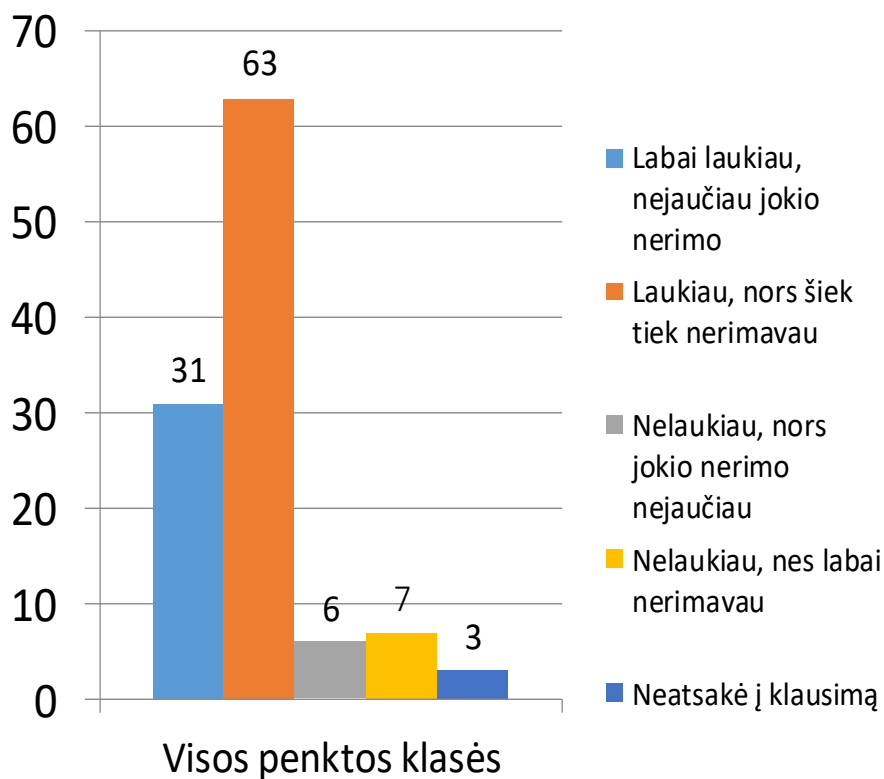
Kaišiadorių V. Giržado progimnazijos penktokų adaptacijos mokykloje tyrimas

Atliko psychologė Aida Rakauskienė
2024 m. lapkritis

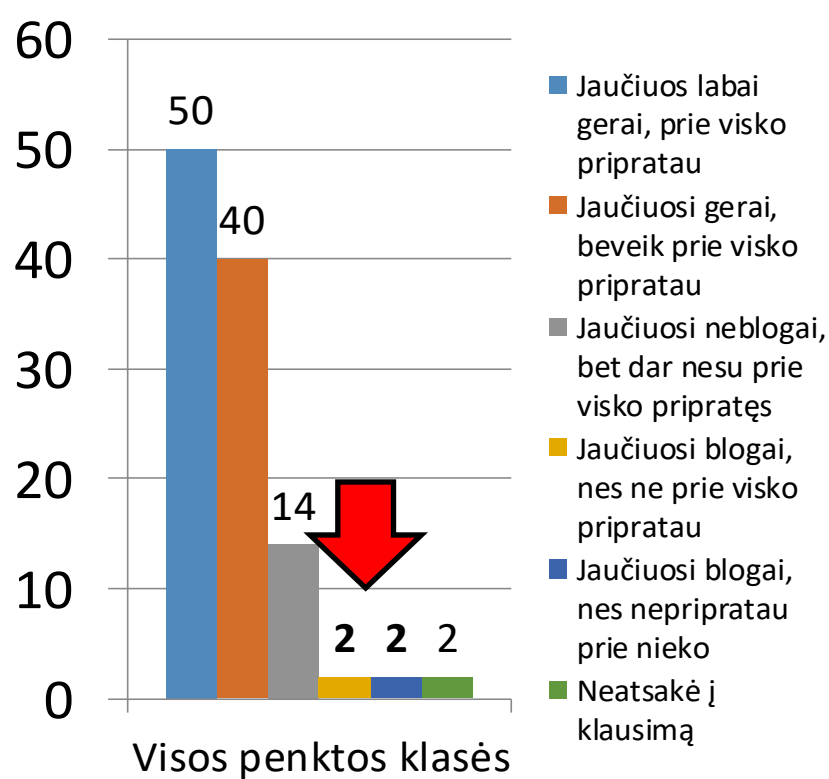
- Tyrime dalyvavo penkių Vaclovo Giržado progimnazijos penktų klasių mokiniai. Viso **110** penktokų (iš 130), iš kurių **69** berniukai (iš 79) ir **41** mergaitė (iš 51).
- Tyrime dalyvavo **25** 5a, **21** 5b, **21** 5c, **20** 5d ir **22** 5e klasės mokiniai.
- Mokiniai internetinę apklausą pildė lapkričio 11 dieną, portale www.apklausa.lt

Mokinių savijauta mokslo metų pradžioje ir praėjus adaptacijos laikotarpiui

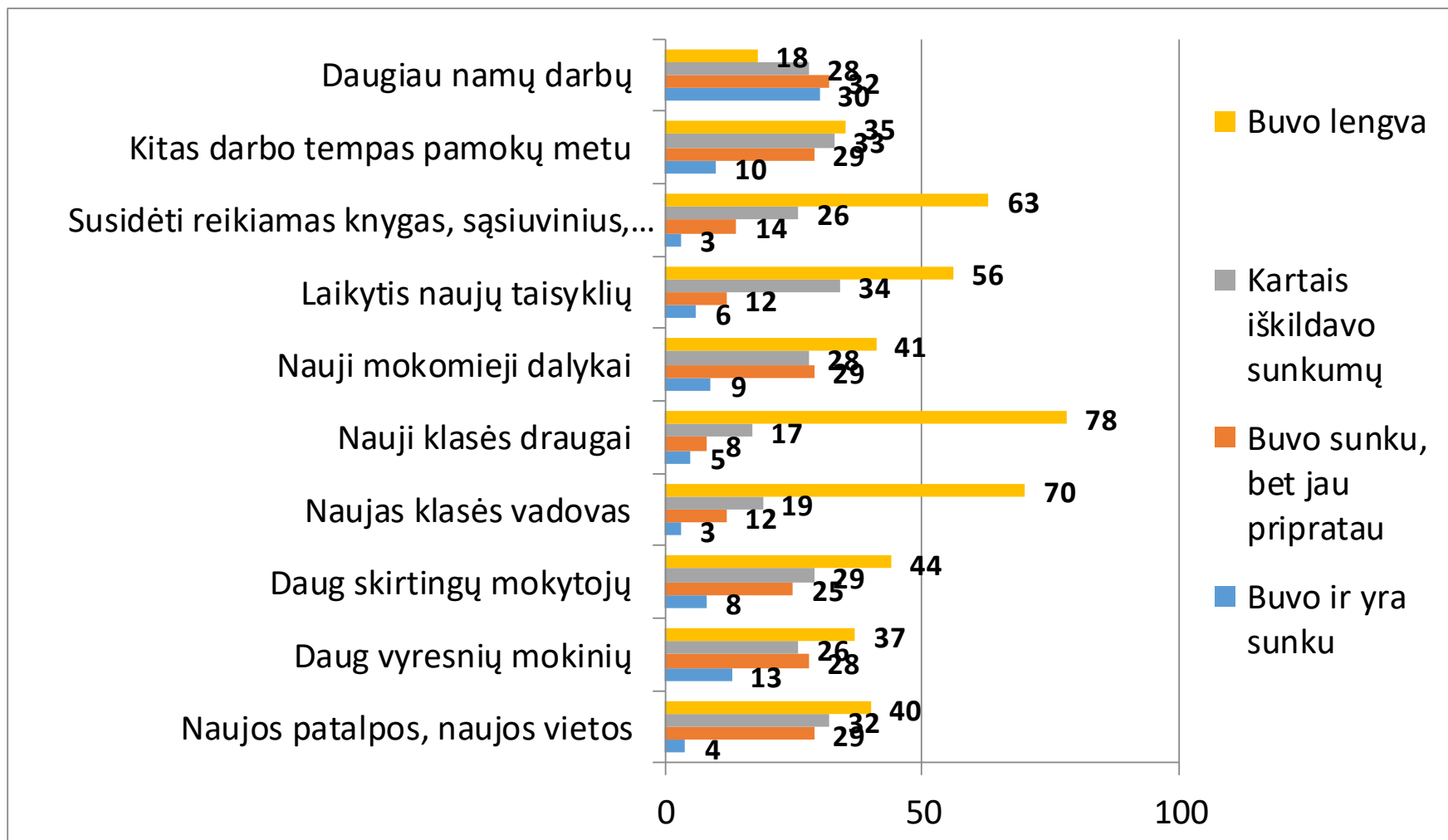
Kaip jautėsi ateidamas į penktą klasę?

Kaip jautiesi dabar, kai mokymosi penktoje klasėje jau praėjo du mėnesiai?

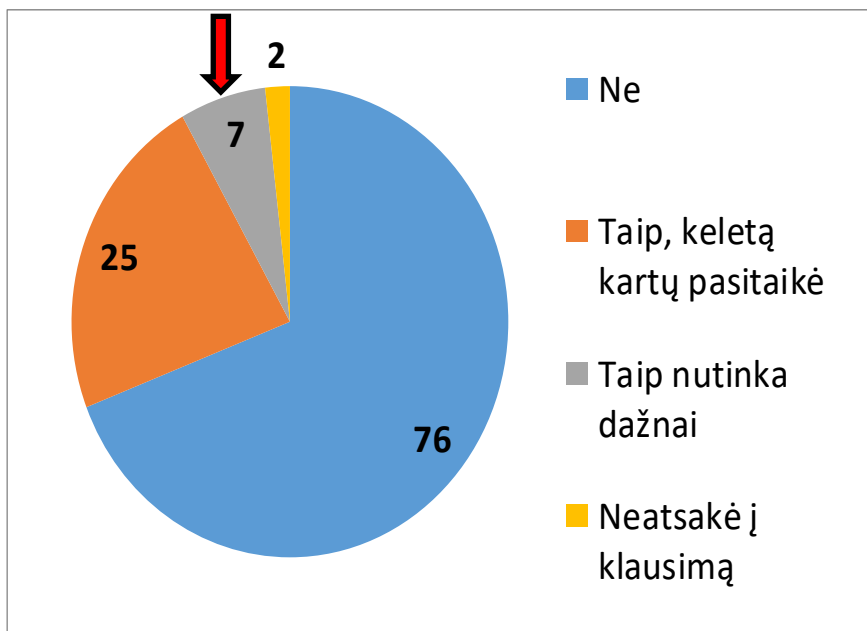
Kaip sekėsi priprasti prie naujų dalykų penktoje klasėje?

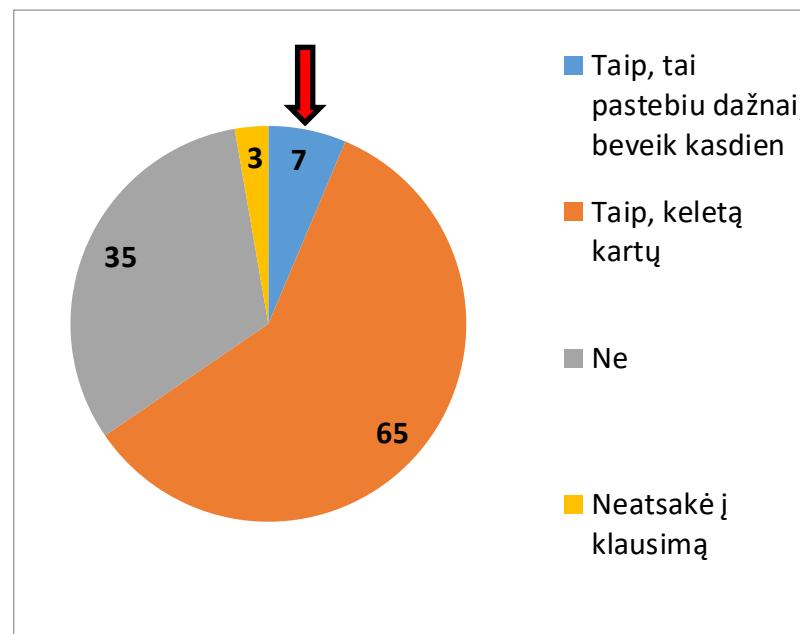
Kokie dar sunkumai iškilo penktoje klasėje?

- Didelis namų darbų kiekis (5a, 5c).
- Socialinės valandos (5a).
- Vyresnių mokinių (dažniausiai buvo minimi aštuntokai) patyčios, kabinėjimasis, stumdymasis (5a, 5b, 5c, 5d, 5e).
- Valgykloje eilės, nespėju pavalgyti (5a, 5d).

**Ar per šiuos mokslo metus
tave mokykloje kas nors
skriaudė?**

**Ar šiais mokslo metais esi
pastebėjęs, kad kas nors
skriaustų tavo klasės draugą?**

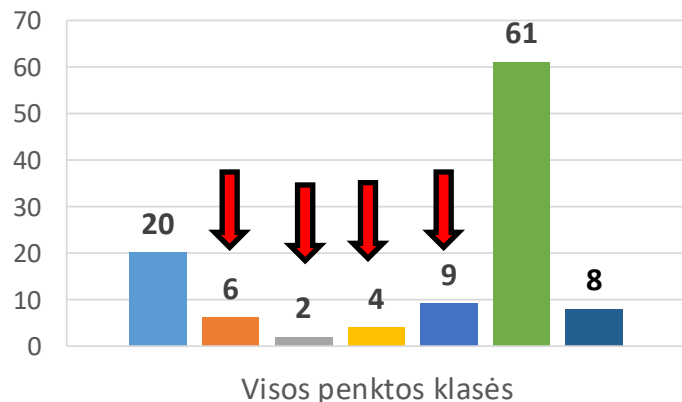

Kaip tai dažniausiai vyksta?

- Pravardžiuoja, įžeidinėja.
- Stumdosi, pakiša koją.
- Sako negražius dalykus, šaiposi.
- Atiminėja mano daiktus.

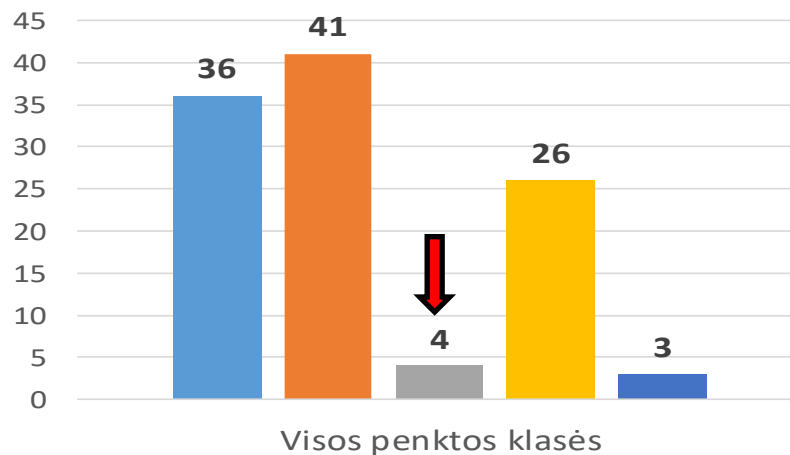
-

Jei tavo skriaudė, ar kam nors apie tai pasakei?

- Taip ir man padėjo
- Taip, bet man nepadėjo
- Ne, nes nežinojau, kam sakyti
- Ne, nes manau, kad sako tik skundikai
- Ne, nes kai pasakysiu, bus dar blogiau
- Manęs niekas neskriaudė
- Neatsakė į klausimą

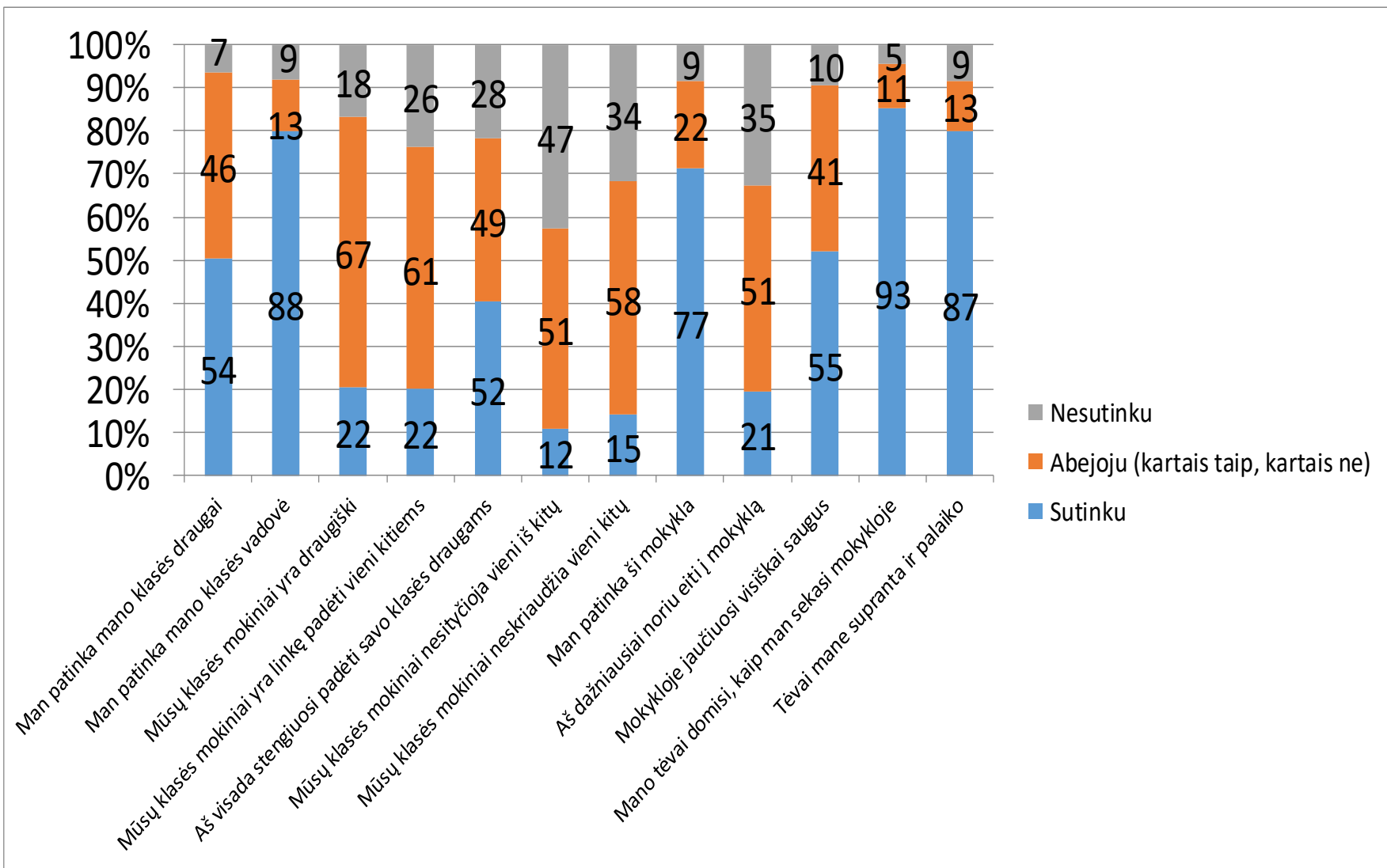
Jei pastebėjai skriaudžiant draugą, ar bandei padėti?

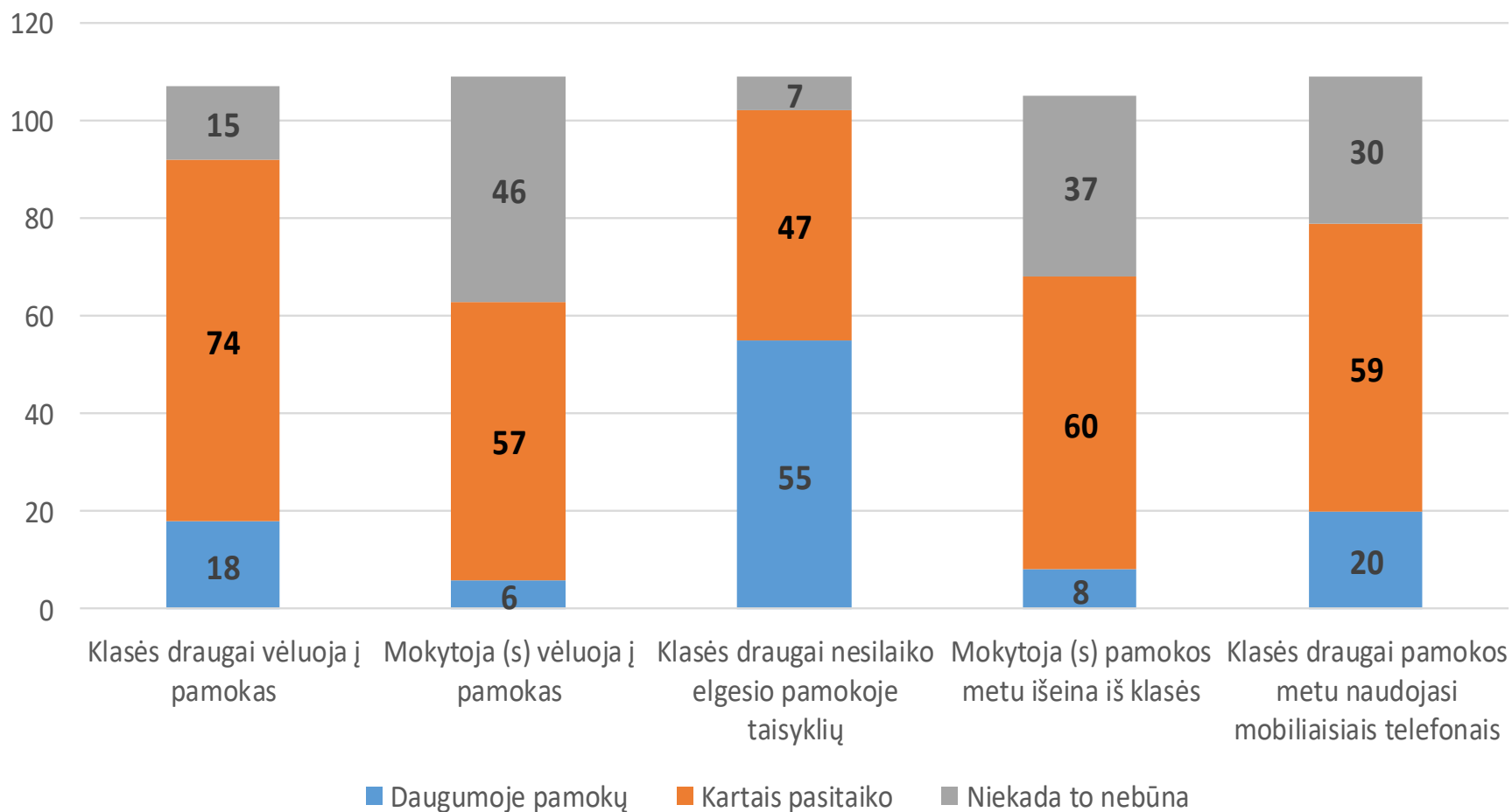
- Taip, visada bandau padėti
- Kartais
- Niekada nepadėdu
- Nesu pastebėjęs
- Neatsakė į klausimą

Dažniausiai mokiniai pagalbos kreipiasi į (eilės tvarka nuo dažniausio pasirinkimo iki rečiausio): tėvus (79); klasės vadovą (69); mokytoją, kuriuo pasitiki (51); socialinę pedagogę ar psichologę (46); draugus (45); direktorių ar pavaduotojas (21); bet kurį mokyklos darbuotoją (169); **nesakytų niekam (11); nežinotų, kur kreiptis (9).**

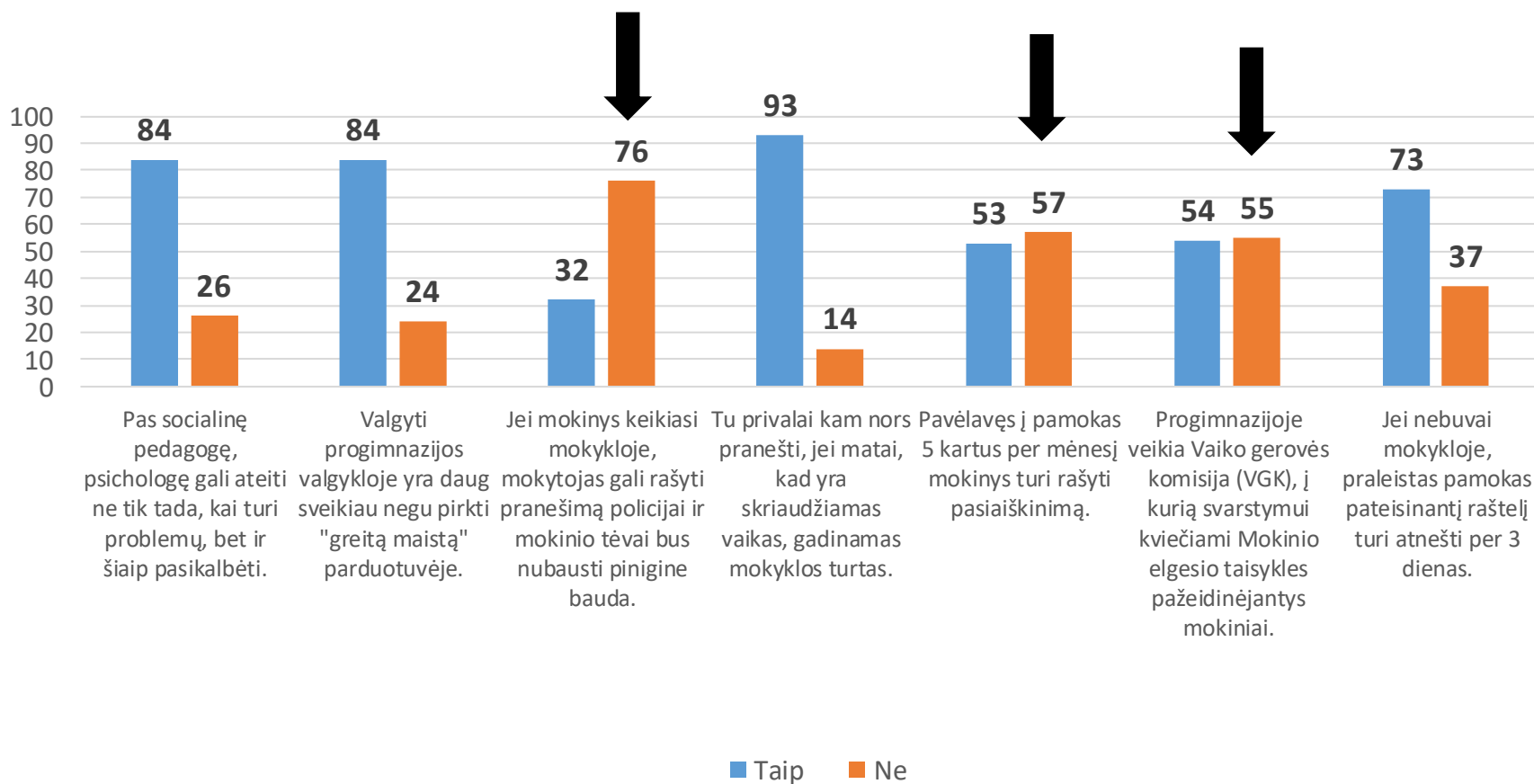
Ar sutinki su šiais teiginiais?

Kaip dažnai tai vyksta pamokose?

Ar žinai, kad?

Kas tau padėtų mokykloje jaustis geriau? Ko reikėtų, jog kiekvieną dieną džiaugtumeis, jog eini į mokyklą?

- Norėčiau, kad budintys budėtų atidžiau tiek koridoriuje, tiek klasėje.
- Norėčiau, kad visi laikytųsi mokinio elgesio taisyklių.
- Norėčiau, kad būtų senieji klasiokai, tuomet būtų jaukiau.
- Norėčiau, kad nesikabinėtų vyresni mokiniai.
- Norėčiau turėti daugiau gerų draugų.
- Norėčiau, kad klasės draugai būtų ramesni, netriukšmautų.
- Norėčiau, kad mokykloje būtų kavos aparatas.
- Norėčiau, kad namų darbų būtų mažiau.
- Norėčiau, kad valgykloje būtų mažesnės eilės.
- Norėčiau, kad kiti vaikai nesityčiotų.
- Norėčiau, kad būtų mažiau konfliktų.

Apibendrinimas

- 90 mokinių (81,82 %) mokykloje jaučiasi labai gerai arba gerai. 14 mokinių jaučiasi neblogai, nors apsirato dar ne su viskuo ir 4 mokiniai jaučiasi blogai, nes ne prie visko priprato, arba nepriprato prie nieko (5a klasės vaikinai, 5c klasės mergina ir vaikinai ir 5d klasės vaikinai; 5a klasės tas pats vaikinai ir 5c klasės mergina jautė nerimą dar iki mokslo metų pradžios ir penktos klasės nelaukė).
- Prie visų dalykų naujoje mokykloje beveik visi penktoje klasėje besimokantys mokiniai apsirato gana nesunkiai. Yra dalis mokinių, kuriems sunkumų vis dar kelia daugiau namų darbų (visose klasėse), kitas darbo tempas pamokų metu, susidėti reikiamas knygas, sąsiuviniai, priemonės, naujos taisyklės, nauji mokomieji dalykai, daug skirtingų mokytojų, naujos patalpos, naujos vietos,, nauji klasės draugai, naujas klasės vadovas ir vyresni mokiniai (visose klasėse, 5a daugiausia).
- Paklausti, ar kas nors šiais mokslo metais mokykloje juos skriaudė, 76 mokiniai nurodė, jog taip nėra buvę, 25 mokiniai nurodė, kad keletą kartų pasitaikė. 7 mokiniai (5a klasės vienas vaikinai, 5c klasės vienas vaikinai, 5d klasės du vaikinai ir mergina ir 5e klasės vienas vaikinai ir viena mergina) teigia, jog taip nutinka dažnai (paklausti, kaip tai vyksta, jie nurodė patyčias, pravardžiavimą, stumdymą, daiktų atiminėjimą). 7 mokiniai (5a klasės dvi merginos, 5b klasės vienas vaikinai, 5c klasės viena mergina, 5d klasės vienas vaikinai ir 5e klasės dvi merginos) nurodė, kad dažnai mato skriaudžiamą bendraklasį.

Apibendrinimas

- Paklausti, ar kam nors pranešė, jei juos kažkas skriaudė, 6 mokiniai (5a klasės viena mergina ir vienas vaikinai, 5b klasės vienas vaikinai ir 5d klasės du vaikinai ir viena mergina) teigia, kad taip, bet jiems niekas nepadėjo. 2 mokiniai (5a klasės vienas vaikinai ir 5b klasės viena mergina) teigia, kad nežino, kur kreiptis, jeigu juos kas nors skriaudžia, 4 mokiniai (5a klasės vienas vaikinai, 5b klasės viena mergina, 5c klasės viena mergina ir 5d klasės vienas vaikinai) nesako niekam, nes mano, kad sako tik skundikai ir 9 mokiniai (5a klasės trys vaikinai, 5b klasės du vaikinai, 5c klasės vienas vaikinai, 5d klasės vienas vaikinai ir 5e klasės dvi merginos) mano, kad pasakius bus tik blogiau. Paklausus, ar padėtų skriaudžiamam, 4 mokiniai (5a klasės du vaikinai ir 5c klasės mergina ir vaikinai) nurodė, kad niekada nepadėtų.
- Paklausti, į ką dažniausiai kreiptųsi pagalbos, nutikus bėdai, mokiniai nurodė, kad dažniausiai kreiptųsi į savo tėvus, klasės vadovą, mokytoją, kuriuo pasitiki, socialinę pedagogę ar psichologę. 11 mokinių (5a klasės dvi merginos, 5b klasės trys vaikinai, 5c klasės mergina, 5d klasės vaikinai ir mergina ir 5e klasės du vaikinai ir mergina) nurodė, jog greičiausiai nesakytų niekam, o 9 (5b klasės vaikinai ir mergina, 5d klasės trys vaikinai ir mergina ir 5e klasės trys vaikinai) – nežinotų, kam sakyti.

Apibendrinimas

- Kalbėdami apie savo mokyklą ir klasę, didesnė dalis mokinių nurodė, kad savo mokykla ir klase jie yra dažniau patenkinti nei nepatenkinti, turi gerus santykius su bendraklasiais, klasės vadove ir kitais mokytojais ir mokykloje jaučiasi saugūs (išskyrus 10 mokinių, kurie nurodė, kad saugūs nesijaučia (5a klasėje vienas vaikinai, 5b klasėje vienas vaikinai ir viena mergina, 5c klasėje viena mergina, 5d klasėje du vaikinai, 5e klasėje dvi merginos ir vienas vaikinai ir vienas mokinys nenurodė nei lyties, nei klasės).
- Paklausti apie patyčias klasėje, didelė dalis mokinių abejoja, kad jų klasė yra labai draugiška ir linkusi padėti vieni kitiems. Jie taip pat abejoja, o kai kurie ir nesutinka, kad patyčių jų klasėje nebūna. 35 mokiniai dažniausiai į mokyklą eiti nenori.
- Paklausti apie tai, kaip dažnai kai kurie dalykai vyksta pamokose, nemaža dalis mokinių nurodė, kad klasės draugai nesilaiko elgesio pamokoje taisyklių, pamokos metu naudojami mobiliuosiuose telefonais ir dažnai vėluoja į pamokas. Kad kartais pasitaiko mokytojų vėlavimų į pamokas ar išėjimų iš klasės pamokos metu, teigia pusė ar šiek tiek daugiau nei pusė tyrime dalyvavusių penktokų (57 ir 60).

Apibendrinimas

- Paklausti apie pagrindines taisykles ir susitarimus, galiojančius progimnazijoje, didžioji dauguma tyrime dalyvavusių mokinių nurodė, kad taisyklės jiems yra daugiau mažiau žinomos. Daugiau nei pusei mokinių buvo naujiena sužinoti apie keiksmoždžius ir jų vartojimo draudimą bei pasiteisinimo rašymą, jei pavėluoji į pamokas penkis kartus per mėnesį. Progimnazijoje veikianti Vaiko gerovės komisija (VGK) ir jos atliekamos funkcijos šiek tiek daugiau nei pusei apklausoje dalyvavusių penktokų taip pat yra naujiena.
- Kad mokykloje jaustųsi dar geriau, mokiniai norėtų, kad budintys būtų atidžiau tiek koridoriuje, tiek klasėje, kad visi laikytųsi mokinio elgesio taisyklių, kad būtų senieji klasiokai, tuomet būtų jaučiau, kad nesikabinėtų vyresni mokiniai, norėtų turėti daugiau gerų draugų, kad klasės draugai būtų ramesni, netriukšmautų, kad mokykloje būtų kavos aparatas, kad namų darbų būtų mažiau, kad valgykloje būtų mažesnės eilės, kad kiti vaikai nesityčiotų ir, kad būtų mažiau konfliktų.

Rekomendacijos

- Skatinti ir palaikyti aktyvų **klasės tarpusavio bendravimą** kiekvienai penktai klasei, dalyvaujant bendrose veiklose, projektuose, klasės susirinkimų metu organizuojant veiklas, žaidimus, padedančius formuoti komandą. Įtraukti visą klasės kolektyvą.
- Klasės susirinkimų metu dar kartą **prisiminti patyčių, žeminančio elgesio apibrėžimus, aptarti sklandaus tarpusavio bendravimo taisykles**, pasitaikančius konfliktinius atvejus, mokytis juos spręsti konstruktyviai. Pagal poreikį klasės susirinkimus organizuoti kartu su progimnazijos socialine pedagoge ir psichologe.
- Su mokiniais prisiminti ir profilaktiškai kartas nuo karto pasikartoti **mokinio elgesio taisykles, drausminimo tvarką, eiliškumą**, taikomą netinkamai besielgiantiems mokiniams, bendras taisykles ir susitarimus, galiojančius Progimnazijoje.
- Aptarti galimus **pagalbos variantus**, kai patiriamas smurtas, patyčios, stebimas smurtas prieš kitus mokinius. Aiškiai mokiniams nurodyti, kur jie gali ir turi kreiptis, ką informuoti.
- Aštuntų klasių vadovams su savo mokiniais pasikalbėti, priminti mokinių elgesio taisykles ir tinkamą elgesį su jaunesniais mokiniais.
- Klasių vadovams su tyrimo rezultatais **supažindinti mokinius**, aptarti, padiskutuoti, ieškoti sprendimų kartu.
- Mokinių **tėvus su tyrimo rezultatais supažindinti** rezultatus patalpinant Progimnazijos interneto svetainėje ir nuorodomis pasidalinant pranešimais Tamo dienyne.